

Дата: 08.02.2023р.

Урок: Музичне мистецтво

Клас: 5-А

Тема. У музичному театрі (На оперній сцені).

Портрет митця. С. Гулак-Артемовський.

Сприймання: С. Гулак-Артемовський. Опера «Запорожець за Дунаєм»: романс Оксани «Місяцю ясний», пісня Карася «Тепер я турок не козак», фінальний хор

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Хід уроку

ОК (організація класу). Музичне вітання.

АОЗ (актуалізація опорних знань).

Що ж таке Театр ляльок? (Театр ляльок-це унікальний вид мистецтва, де актори і ляльки разом створюють на сцені неповторні історії).

Про яких лялькових персонажів ви дізналися? (Пульчинелла-весела лялька у різних країнах, Полішинель-Франція, Петрушка).

Що таке вертеп? (Вертеп- («печера») український народний театр, у якому вистави розігравалися у великій дерев'яній скриньці ляльками на паличках).

МНД (мотивація навчальної діяльності). Повідомлення теми уроку.

ВНМ (вивчення нового матеріалу).

Слово вчителя.

Віртуальна екскурсія до Одеського національного театру опери та балету.

Оригінальне посилання <https://youtu.be/tK2Tb5dJILM> .

Музика одна з найголовніших героїнь опери. А що ж таке опера?

Опера (італ. орега — твір, дія) — музично-сценічний твір, що ґрунтується на синтезі музики, слова і дії.

Опера- музично-сценічний твір, що ґрунтується на синтезі музики, слова і дії.

Знайомство із оперою «Запорожець за Дунаєм» Семена Гулака-Артемовського.

Про життя та творчість українського композитора Семена Гулака-Артемовського.

Відео <https://youtu.be/SUspRt-53QU> .

До портретної галереї. Семен Гулак-Артемовський.

Семен Гулак-Артемовський (1813-1873) — український композитор, співак (бас, баритон). Долю юнака вирішив випадок: коли він навчався в Київській бурсі, на його талант звернув увагу композитор Михайло Глінка, який почав навчати Семена співу. Гулаку-Артемовському пощастило, що він знайшов такого вчителя і наставника, який допоміг йому навчатися навіть у Італії. Після навчання в Італії Гулак-Артемовський стає одним із найвідоміших оперних співаків. Здавалося, що доля композитора дуже щаслива, але коли йому виповнилося 45 років у нього почав зникати голос і це вимустило композитора вдумати як же інакше заробляти собі на життя і привело на думку до того, що потрібно не чужі опери співати, а й свою створити.

Композитор або композиторка пише оперу на певний сюжет, нерідко взятий з літератури. Словесний текст опери називається **лібрето**. Проте головною «героїнею» оперного синтезу є МУЗИКА. Опера завжди починається з увертюри. **Увертюра**-це симфонічний вступ до опери, вистави.

Обов'язково в опері є арії, ансамблі і хор.

Оперні співаки та співачки виконують арії. **Арії**-це сольні номери героя або героїні в опері у яких розкриваються мрії, характери головних героїв. Під час виконання арії

музика «малює» портрет героя/героїні. В оперній виставі діючі особи співають не тільки соло, а й об'єднуються в ансамблі. Важливою «дійовою особою» оперної вистави є **хор**, який має велике значення в розвитку дії, він часто звучить у масових сценах фіналу.

«Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського — яскравий зразок опери. Дія відбувається в часи Запорозької Січі. У творі втілено тему любові до Батьківщини й туги за рідним краєм на чужині. Сюжет побудовано навколо двох ліній — ліричної та комічної. Перша розкривається у характеристиках закоханих Оксани й Андрія, які мріють таємно втекти з турецького полону. У створенні цих образів переважають пісенні інтонації, споріднені з українським фольклором. Комічні образи козака Карася та його дружини Одарки мають інше забарвлення. Вони пройняті народним гумором, інтонаціями й ритмами, характерними для жартівливих народних пісень. Східний колорит відчувається в сценах свята, що відбувається в палаці султана. Музичні номери в опері чергуються з розмовними діалогами, інколи речитативами, є танцювальні сцени (гопак, козачок тощо).

Прогляньте: Семен Гулак-Артемівський. Опера «Запорожець за Дунаєм» романс Оксани «Місяцю ясний» <https://youtu.be/gS9ly276OPg> .

Прогляньте: Семен Гулак-Артемівський. Опера «Запорожець за Дунаєм» пісня Карася «Тепер я турок не козак» <https://youtu.be/X5l0pZvYnpU> .

Прогляньте: Семен Гулак-Артемівський. Опера «Запорожець за Дунаєм» фінальний хор «Там за тихим за Дунаєм» <https://youtu.be/3OJ2s-fQ1pI> .

Обговоріть.

- Чим відрізняються ліричні образи від комічних?
- Які сподобались саме вам?

Фізкультхвилинка «Веселий настрій» <https://youtu.be/vGAkqpIzPI0> .

Поспівка. Вправи для розвитку музичного слуху та голосу https://www.youtube.com/watch?v=p_4GRka2sgI .

Виконання пісні «Дитинства світ». Вірші Н. Погребняк Музика О. Янушкевич (1 куплет та приспів) <https://youtu.be/l9uMPyOGfgk> .

ЗВ (закріплення вивченого)

Мистецька скарбничка

Арія — сольний номер героя або героїні в опері.

Лібрето — книжечка зі змістом опери, балету.

Опера (від італ. *opera* — дія, праця, твір) — музично-драматичний жанр, який ґрунтується на синтезі музики, слова та дії.

Увертюра — інструментальний вступ до вистави.

Речитатив (з лат. — декламувати) — вид вокальної музики, яка інтонаційно та ритмічно відтворює розмовну декламаційну мову.

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо

До якого театру опери та балету здійснили віртуальну подорож? (До Одеського національного театру).

З яким українським композитором познайомилися на уроці? (С. Гулаком-Артемівським)

Як називається опера, яку створив композитор? («Запорожець за Дунаєм»).

Що таке «опера», «лібрето», «арія», «увертюра»?

Підсумок

Самостійне дослідження, медіа пошук.

Переглянь фільм-оперу «Запорожець за Дунаєм» (2007). Поміркуй, чому понад 150 років ця музика не сходить зі сцен оперних театрів, а її автор та головні герої та героїні потрапляють на ювілейні монети.

Домашнє завдання. Виконайте тестові завдання.

Перевірте ваші знання з теми за допомогою тестів перейшовши за посиланням <https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=3021248> . Обов'язково вказуйте прізвище, ім'я та клас. Бажаю успіхів!!!

Скільки правильних відповідей, стільки ваших справжніх досягнень в Країні музики!